

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Közlegek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A vita végén.

Az appropriációs vita a vége felé közeledik s az ellenzéki vezérek már elmondották beszédeiket. Elmondhatjuk, hogy igen sok fekete festéket használtak közállapotaik kifejtésénél és így azokról nem tudtak hü képet adni. Az ellenzéki álláspontokról is lehetne tisztábban látni, ha a pártpolitikai érdekek körén valamivel felül emelkednék a szónokok, mert olyan állítás megkoczkztatása, hogy Magyarország fináncziális teljesítésének végső határához ért és már ott áll, hogy felmerülhet az életszükségeit már csak deficit útján lesz képes fedezni, vagy hogy már benne vagyunk a deficitben, se nem igaz, se nem politikus nyilatkozat. Ebben a tekintetben talán kissé mérsékelni lehetne a pesszimistikus felfogást.

Ezzel legfeljebb csak állami hitelünket rontják kifelé, viszont alaptalan aggodalmakat, esüggedést keltünk az országban. Igenis képes lesz ennek az országnak munkabíró, szorgalmas, józan életű lakosága még nagyobb megterhelhetésre is, mert a budget-állapotok megítélésénél főként a gazdasági fejlődésre kell néznünk és ha ebben a tekintetben beható szemlét tartunk, nem tagadhatjuk, hogy az ország vagyonsodásának alapjai biztosak. Nem Potemkin-fal Magyarország gazdasága, hanem élő valóság. A fejlődés csak előre történhetik. Ezt meg nem fordíthatják többé még olyan rossz esztendők sem, mint a tavalyi és az előző évi, mikor a földtermése jóformán még a kölcsönzött magot sem adta vissza. De a többi gazdasági ágak, mint a fejlett állattenyésztés, a házi ipar, a földművesek által szép sikerrel üzött és a földművelés keretébe vágó kereskedés állapotaival, élelmi szerekkel, konyhai cikkekkel kíségette a népet, melynek azelőtti felfogása istállóján, földcséjén túl nem terjedt és ha valami Istenesapás érte, nem tudott magán segíteni, hanem nyomorgott, éhezett.

A mostani iskolázatási-rendszer mellett már a legutolsó ember is jóval tovább lát az orránál és a mostani kitűnő, főként olesó forgalmi eszközök mellett megszűnt az a gyámoltalan földhez kötöttsége, mely egyik oka volt előbbi szánandó helyzetének.

Ha jó termése volt, majd megfulladt a zsirjában, mert ha a kereskedő fel nem kereste otthonában, hát a padlásán megdohosodhatott termése. Viszont, ha a hét sovány esztendő egyikébe köszöntött be, a pórnap vagy éhen halt a rossz és elégtelen táplálkozás folytán, undorító és halálos betegségekben elpusztult, vagy az uzsora hálójába került. A magyar parasztság ezen szánandó együgyűségét mi sem jellemzi jobban, hogy inkább potom áron eladta földjét és elment az uradalmakhoz eselédnek, béresnek, silány ugyan, de elmaradhatlan javadalmazás mellett, a helyett, hogy önállóan gazdálkodott volna. Most a helyzet már annyira javult, hogy az uradalmak nem képesek kapni többé elegendő mezei eselédet, az önálló földművesek pedig azon panaszkodnak, hogy terjeszkedni nem tudnak, mivel sok helyütt körül vannak véve kötött birtokokkal, melyekből nem lehet venni.

Innét van egyes vidékekről a kivándorlás olyan helyekre, hol települni lehet. Újabb időben igen örvendetes lendületet vett a telepítés ügye, mikor főként nagy községi birtokokon új falvak keletkeznek. Az új telepítési törvény végrehajtásától, mely most van folyamatban, a legszebb eredményeket várhatjuk.

A kisiparnak, a kézműves mesteremberek munkájának fogyasztó közönsége, főként a mezei munkás, falusi nép levén, a kisiparos sorsa a falusi nép életével van szoros összefüggésben. Ennek javulása visszahat a kisiparos sorsára is. Ez az a két legalsóbb osztály, mely Magyarország lakosságának zömét képezi és ime eltagadhatatlan, hogy ennek a két tömeges életfoglalkozásnak biztosítékai ki van-

nak építve, a haladás és fejlődés feltételei meg vannak szabva.

A budget lévén feltárója és kifejezője az ország erejének, szolgáltatási képességének, igazat kell adnunk Lukács László pénzügyminiszter roppant mély értelmű kijelentésének, hogy közéletünkben úgy a politikai, mint a társadalmi téren azon kevés fénypont között, mely még létezik és a melyet az ellenzék is kénytelen elismerni, kétség kívül egyik legfényesebb és legbiztosabb államháztartásunk rendezettsége és ezen rendezettség konszolidálása. A mai budget realitásához szó sem fér. Talán az ellenzék erre való tekintettel is kerüli az érdemleges kritikát és inkább a budget keretén kívül eső dolgokkal foglalkozik. Ebből a budgetből kitűnik, hogy már nemcsak az életszükségleti kiadásokra telik a saját rendes évi és kimaradhatatlan jövedelmünkből, hanem már belekaphatunk a nagyobb reformokba, nagyobb intézmények létesítésébe. Sőt még bizonyos fényűzési és kényelmi beruházásokra is telik.

A szerencsés konverziók folytán milliókkal kevesebbet kell az államadósságok kamatait. Az utóbbi évek tanúsága szerint az effektív, vagyoni értékkel bíró beruházások milliókkal szaporodtak. Körülbelül hat év alatt 65 millióra rug annak a vagyonnak értéke, melyhez jutottunk. Ugyancsak az egyes miniszteriumok kebelében évenként azok a téttelek emelkednek, melyek produktív beruházások jelentőségével bírnak. A budgetünknek fénypontját azonban nem épen abban kell keresnünk, hogy a kiadást számszerűleg fedezi a bevétel, sőt némi felesleg is marad, hanem abban, hogy a jövedelmi források állandóan biztosítva vannak.

Politikai hírek.

Az autonom vámtarifa.

Budapest, márc. 22. A kormány elkészült a

TÁRGZA.

A kik nem látnak szinlapot.

A jó multkor találkoztam Gusztai barátommal az utczán. Színházi látszó volt a nyakába akasztva.

- Hová? — kérdeztem tőle.
- A Nemzeti színházba.
- Mit játszanak ott?
- Nem tudom.

A válasz meglepett... Sohse hittem volna, hogy vannak emberek, akik színházba mennek, mielőtt a szinlapot megtekintnék... Pedig Gusztit úgy ismertem, mint lelkes műpártolót, aki gyakran vitatkozott velem a színművészetről.

Jó mulatást kívántam neki és eltávoztam.

Később úgy esett, hogy az előadás vége felé én is bementem a színházba, mert megtudtam, hogy három egyfelvonásos megy s még a harmadikat megszakítás nélkül élvezhetem.

Előadás után megint találkoztam Gusztival.

— En nem értem, hogy miféle rendezés van itt megint! — szolt hozzám indignálódva.

— Hogyan érted ezt?

— Hát úgy, hogy X. színész az első felvonás végén meghalt, a második felvonásban megint más szerepet játszik?

— Micsoda második felvonás?

— Hát a darab második felvonását.

- De melyik darabnak, te szerencsétlen.
- Hát a melyiket éppen most adtak!
- Erre már kitört belőlem a kacagás.
- Hát nem tudod, mit adtak?
- Nem én!
- Három darabot, egy-egy felvonásban...
- Gusztai előrtelte magát s köszönés nélkül tovább sietett.

Azóta volt alkalmam tapasztalni, hogy nem Gusztai az egyetlen, aki nem olvas szinlapot.

A minap, mikor kijöttem a színházból, egy öreg ur állott elem... Jól ismertem őt, mert majdnem naponként látom egy földszinti zártszékben ülni és — szundikálni.

— Ugyan, fiatal barátom! — szolt barátságosan. — Nem mondaná meg, hogy micsoda darabot adtak ma?

— Hát nem tetszik tudni?

— Nem én! Már százszor föl tettem magamban, hogy megnézem a szinlapot is, de mindig elfelejtetem...

— Hisz most már mindegy önnek!

— Nem mindegy, mert otthon a fiam mindig megkérdezi tőlem s én sohasem tudom megmondani.

— A Böles Náthán premiérje volt ma!

— Ugyan kérem, írja be ide a jegyzőkönyvembe, mert elfelejttem, bizony isten elfelejttem...

Sokkal mulatságosabb eset volt az, amely velem a Pannóniában történt egy színházi est után.

Egy öreg barátom mellé kerültem, aki rögtön az előadásra terelte a beszéd fonalát.

— Hát hogy mulatott a színházban, bátyám? — kérdém tőle.

— Pompásan! Sohse láttam kellemesebb darabot ennél az Egér-nél. Pailleron nekem már számos kellemes estét szerzett.

— Pailleron kétségkívül kitűnő színműíró s az Egér-ben én is a legkedvesebb darabomat látom. De ma nem azt adták.

— Ne tréfálgass!

— Eszemben sincs!

— Na-na! Most az egyszer nem csavarod el az én öreg fejemet! Megnéztem a szinlapot! Csillag Teréz pompás volt!

— Hát megnézheti, bátyám, még egyszer! Itt van!

— Nézzük hát, no!

— Kedd, november 5. A kis szórakozott. Barrier és Gondinet.

— Hát azok a huncutok mért akasztották ki a Nemzeti színháznál Az egér szinlapját.

— Ott is csak ez volt kiragasztva!

— De ne izélj ősém, mondom, hogy előadás után megnéztem; ott láttam a saját szememmel!

— Előadás után?

— Igen!

— No akkor az a holnapi szinlap volt.

— A holnapi?! Az ördögbe... az meglehet!

Leggyakoribb a tévedések e vigjátéka darabváltozásoknál, különösen mikor X.Y. kisasszony hirtelen bereked.

magyar autonóm vámtarifa munkálatával. Abban az esetben, ha a kiegyezés megkötése újabb akadályokba ütköznék, a vámtarifára vonatkozó munkálatot május hó folyamán szaktanácskomány elé terjesztik.

Érettségi vizsga a katonaságnál.

Budapest, márc. 21. Egy könyomatu értesítése szerint, a honvédelmi miniszterium most azon fáradozik, hogy a katonai kadétiskolák növendékei érettségi vizsgálatot is tegyenek, a mi rendkívül fontos és hasznos ujtás. Ez különösen a hadsereg-ből kilépő tisztekre nézve fontos, minthogy így meglesz az a kvalifikációjuk, melynél fogva magasabb hivatalra is alkalmazhatók.

Országgyűlés.

Budapest, márc. 22.

Az appropriációnális vitát mára a néppárt sa-játotta ki, két szónokát küldvén a harczba: Lepsényi Miklóst és Asbóth Jánost, kiknek sikerült, hogy beszédjeikkel az egész ülés idejét betöltsék. Mondhatnók, politikai pályafutásban két végtel találko-zott: a nevelés Lepsényi és a szellemes Asbóth. De mind a ketten egy és ugyanazon huron játszot-tak s csak az ítélőképesség megvesztegethető volta mellett bizonyít, hogy míg Lepsényit kikacagták, Asbóth Jánost figyelemmel hallgatták és ötletei kö-zül különösen azokat, melyekben a zsidókat figu-rázta, a jobboldalon is tetszéssel hallgatták. Sívár volt a kép. Egy káplán, aki két és fél órán keresz-tül pazarolja az időt együgyűségek elmondásával és egy képzett, magas színvonalu politikus, a ki hosz-szu évek során komoly tanulmányokkal szerzett tu-dását, szellemességét arra használja, hogy az anti-szemitizmus létjogosultságát bizonyítsa és a Zichy János gróf által felszínre vetett reakciót magya-rázza a néppárt érdekében.

Budapest, márc. 23. A mai ülés elején a Ház, teljesen a régi névsorhoz alkalmazkodva, a kvótábizottságot választotta meg. Az appropriáció-nális vitában első szónok Sággy Gyula volt, kinek hosszadalmas beszéde után Pichler Győző szólalt fel. Pichler különösen a nép-pártot támadta, a mi a saját pártjának sehogyse tetszett. Többször ellen-mondottak a szónoknak, minek következtében ko-mikus veszekedések fejlődtek ki.

— Nem járja a kormányt védeni! kiáltotta Vi-sontai Soma.

Olay Lajos azt tanácsolta Pichlernek:

— Eredj a szocialistákhoz!

Kubik Béla szintén közbeszólt:

Egy operai előadás után Z. urral találkoztam, aki nem szűnt meg előttem sajnálni Wagnert.

— Szegény Wagner! Micsoda erőszak! Milyen otromba zenekar! — sóhajtott egymásután.

— De miért mondja ezt? — kérdém végre.

— Igazuk van a németeknek, ha azt mondják, hogy barbárok vagyunk! Csárdás kell nekünk, nem Wagner zenéje.

— Én nem értem, hogy mit akar mondani?

— Hát ön nem szörnyülködik el rajta! Így elolvaszósítani a világ legszebb operáját a Lohengrint.

— Most még kevésbé értem önt.

— A mai előadásért megérdemli az operaház, hogy eltérültsék a föld színéről.

— De miért?

— Hát ez Lohengrin volt?

— Nem, a Traviatát játszották helyette.

Ugy-e? Mondtam!

— Igen, mert a Lohengrint a primadonna re-kedsége miatt elhalasztották.

— Elhalasztották?

— El...

A nagy Wagnerista elnémult s rögtön arra te-relte át a beszédet, hogy mit szölok a pénzügyi expozéhoz.

Utoljára hagytam azt a legérdekesebb esetet mely egy kiváló vidéki színésszel esett meg...

Dani bátyánk a délután egy víg kompániában töltötte el, s egészen elfelejtette, hogy neki játszani kellett azon a napon.

— Menj a kormánypártra!

A folyosón tovább folyt a szóváltás a képvi-selők közt, a kik felváltva támadták és védtek Pichlert.

Az ülést hátralevő része alatt Sima Ferencz beszélt.

A beszéd feltizenkettőkor ért véget s a vitát ekkor bezárták.

Most Bánffy Dezső báró miniszterelnök reflektált a lefolyt vitára. Közben hivatkozott arra, hogy a mit három évvel ezelőtt ígért programjában, azt sorra mind beváltotta s így a kormányt semmi se akadályozza abban, hogy önérzettel tekintsen visz-sza multjára. A miniszterelnök egyuttal kijelentette, hogy legközelebb a közigazgatási reform is a Ház asztalára kerül.

A szocialisták megfélemezéséről is gondoskodik a kormány, eljárását azonban megnehezíti az ellen-zék, mikor alássa a kormány tekintélyét. A három milliós vádra vonatkozólag a miniszterelnök is-mételten kijelenti, hogy az egyszerűen alaptalan rá-galom.

CSARNOK

Jambor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 130 —

Téns Szerkesztő Ur!

Furescskán vagyunk mi a kárbahági fejér-népekkel. Fejükbe vették, hogy nekik minden lette-féleképen jótékonyoknak muszáj lenni, met mivel-hogy így hozza magával eszt a módi. Mán egyszer megírtam vót, hogy az mi köcsönként szegényünk, kinek javára kezdetbe fillérezünk, megszökött az nemes községből. Minek utánna pedig fillér csak ugy lehet, ha hezszávaló szegény es létezik, az mi jótékony fejérnépeink más szegényt keritettek, kiét azonban hónapoként 2 uj forintokat kellett a használatát fizetni azon községnek, honnét hozták, met ott es vagyon női gyülekezet s ott es szükség va-gyon a szegényre. Hát evvel meg az történt, hogy az jó szívu fejérnépek táplálták nagy szeretettel s akkora fillérekét esaptak az ő javára, hogy az hely es döngött belé. Csak éppen az vót az baj, hogy a mi szegényünk némely napon 5-félét es evett s mások pedéglen 5 napig sem semmit. Persze, hogy a rendetlen intertenzió miatt a szegény szegény mindéig kornyadozott s egy szép februáriusi napon — ugy március közepe táján, — jobblétre szenderült s hogy szépecskén tenethessük el, rendeztünk egy fájín fillérestét. De mán most megakadt esmég a

— Te Dani! — szölitotta meg valaki ugy fél hét óra tájban. — Nem mégy a színházba?

Minek?

Ma este játszanod kell! Rajta vagy a szinlapon.

— Tyhü, az árgyélussát! — kiáltott az öreg s rohant a lakására, hogy összeszedje a szükséges holmikat.

Mikor hazatért, akkor vette észre, hogy nem tudja, mit játszanak. Már nem volt késedelmezésre idő. Felpakolt egy hamletti bársonyköppenyt, hosz-szu lovag eszimat meg egy kardot s rohant a színházba?

Pont hét óra volt, mikor odaért...

— Mit játszunk? — kiáltott lihegve a rendezőhöz.

— Siessen már! A második jelenés az öné!

— De miféle darabtan?

— A Falu rosszában Gonosz Pistát.

Az öreg kifordította a hamletti köpenyt s a bársonnyal befelé borította magára. A köpeny szörnyen összefoldozott belébe impónált a publikumnak, meg a lovageszima is és Dani bátyánk eljátszotta a szerepét minden baj nélkül.

Csak husz forint birságot kapott, mert bárány-bőr sapka helyett egy kifordított parókát tett a fejére.

Gelléri Miksa.

dolog! Honnan vegyenek más szegényt, kinek ja-vára mulathassunk. Möricz zsidó — kinek héber létere — elég jó szive vagyon, heába mondta, hogy ne keressenek más szegényt, met vagyon az faluba elegendő, csak meg kell látni. Ott van pédának okaét a szerencsétlen Kicsid Enné, kinek urát a tavaj odaütte az erdőn a fa, 7 árviát taresa az keze mun-kájával s ugy él köjkeivel napról-napra, hogy csak az jó isten tudja. Esztet kellene az jótékony fejér-népeknek felsegíteni. Mán ojjan nincs — kiájtotta nagy méregvel egyik asszony — ha köjke van, tar-sa el, majd mi egy ojan kodus nemzecsességét fáro-dunk. Az végén es az történt, hogy az jótékony fo-jérnépek öszvegyülekeztek s kimondták, hogy ők mán tovább nem kénlnődnak az köcsönként szegé-nyekkel, met ki megszökök, ki meghal, hanem más-féleképen boldogittják a nagy világot. Sok beszéd es ehez illő lelkesedés között elhatározták, hogy az fesszszegbe építenek egy templomot s erre odaagy-gyak az egész tökéjüket 2 frt 12 krt. Ehez minden esztendőben még adnak 2 uj forintot s mikor osztán elég leszen, felépítik az templomot. Erre asztán én erőst neki érzékenyvedve tartottam egy ojjan beszé-det, hogy magam es megcsudáltam, elmondván — a mint már egy nihányszor elmondtam, — hogy Kárbahági maji napval „az rohamos fejlődés uttyára lépett” s hogy az kárbahági fejérnépek „megértet-tek az kor intő szavát” s hogy „Kárbahági nem volt, hanem lesz.” Ezek a szövak erőst tetszenek a mi fejérnépeinknek s azét én gyakrocskán elmon-dom nekik s most es annyira feltüzeltém őket, hogy esztendőnként 5 frtra emelték fel az templom ala-pot, kimondván hogy „ha templom, legyen templom.” Mán én csak asztot sajnálom, hogy ninesen nekem egy unokám, kinek reménysége lehetne arra, hogy unokája megéri asztot az boldogságot, hogy az uj kárbahági templom fundamentumát lerakják. Ad-dig es huzom a harangot abba a templomba, a mi vagyon.

Kárbahági, 1898. márc. 24.

Maradtam

tisztelettel és becsülettel

Jambor Están,

egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— Április 11-ikét készült megünnepelni Kézdi-Vásárhely város közönsége. A hatóság által megállapi-tott program szerint a várost e napra fellobogózzák. Délelőtt diszkögyülés lesz, melyen Bartók Károly polgármester fog ünnepi beszédet tartani. Ugyan-ezen napon hálaadó isten tisztelet lesz a város. kath. és ev. ref. templomban, este pedig a róm ki fog világittatni. — Tekintve azt, hogy április 11-ko husvét másodnapja, remélhető, hogy a mi lelkes közönségünk ép oly fénynyel s lelkesedéssel üli meg ezen napot is, mint márc. 15-ikét.

— Közgyűlés. A háromszékvármegyei Er-zsébet árvaleány nevelő intézet mult pénteken gyű-lést tartott, melynek az alapszabályok revizióján ki-vül — igen fontos tárgya volt a polgári leányis-kola előkészítő tanfolyamának beállítása az árvaház helyiségében. Az intézet iskolaszéke e tárgyban egy tervezetet készített, mely elmondja, hogy ezen tan-folyam beállításának célja az, hogy a növendékek minden ismeretet megszerezhessenek, mit a polgári iskola nyújt s aztán magán vizsgálatot tehessenek. A polgári leányiskola minálunk nagyon szükséges s a közönség régi ohajtását képezi, tehát ilyen alakjában is hasznos és észszerű, azért a közgyű-lés egyhangulag elfogadta az előterjesztést s meg-határozta, hogy az mielőbb foganatosittassék. — A gyűlés egyik érdekességét képező annak bejelentése, hogy a város egyik legtekintélyesebb s legtisztel-tebb polgára 200 frt alapítványt tett az intézetnél, de kikötötte, hogy ezt hirlapban közzétenni nem szabad. Mi is tisztelve ezen ritka szerénységet, a nagylölkü adakozó nevét elhallgatjuk, de a szép cselekedetet a legnagyobb dicsőréttel említjük meg.

— Időjárásunk. Ismét két napi Nemeréhez volt a héten szerencsénk s aztán ezen alkalmatlan vendég eltávozott s a levegő megenyhült. Most már igazán ideje volna, hogy a tavasz a maga valósá-gában beköszöntsön, mert a természet még alig mozdult meg. Március végén még nálunk is szo-katlan ez a zord időjárás.

— **Iskolaépítési ügyünk** ismét megrekedett. A közoktatásügyi minisztérium ugyanis hetekkel ezelőtt úgy rendelkezett, hogy 6 egy építéssel fog lekötni, ki a munkálatokat vezetni fogja. Ennek még március elején meg kellett volna jönni, de biz az, dacára a távirati megsürgötésnek, maig sem érkezett meg. Már most úgy áll a dolog, hogy a városi építési bizottság buzgó utánjárása folytán — anyag bővön van, munkások készen állanak s az időjárás is elég kedvező s még sem lehet a munkát megkezdeni. Bizony sajnos állapot ez, mert ha még késik az építés, aligha lehet majd az őszire az új iskolát a használatnak átadni s ez pedig tekintve a jelenlegi iskolai helyiségek nyomorúságos voltát, legnagyobb baj.

— **A sorozás Háromszék megyében megindult.** Március 21-én Sepsi-Szentgyörgy város részéről állították elé a hadköteleseket. A három korosztályból 105 ifjú közül csak 19-et eskettek föl; 13 idegen jelentkezett az itteni előállításra s ezek közül is csak kettő vált be. Nem sokkal jobb az eredmény a f. hó 22-iki sorozásnál sem. Itt a lisznyói, uzoni, bodzafordulói és a bikfalvi körjegyzői csoportokból folyt az asszentálás. A három korosztályból állításköteles volt 239; ezekből igazolatlanul távol volt 29, besoroztatott 61. F. hó 23., 24 és 26-ik napjain a járás többi községeiből kerülnek sorozás alá Sepsi-Szentgyörgyön a hadkötelesek.

A t. hölgyközönségnek. Kik olesó és izléses selyem, gyapju, tavaszi és nyári mosókelmét akarnak vásárolni, kérjük **Weiner Mátyás** (Budapest, Andrásy-ut 3.) legnagyobb divatruházának legújabb mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. **Fontos!** Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet- vagy selyemminta küldessék.

— **A New-York életbiztosító társaság,** hogy milyen alaptalanul lett meghurcolva e napokban, ékesen bizonyítja a mai lapunkban közzétett nyilatkozat. A New-York a világ legnagyobb és legbizhatóbb biztosító intézeteinek egyike, s jó hírneve és szoliditása miatt közkeletűvé vált, hogy minden jótanácsadó gondolkodó le tudja szállítani kellő értékűkre a légből kapott és felfújt vádakat.

— **„Fatenyésztes”** címmel a földművelésügyi m. kir. minisztérium kiadásában egy igen hasznos és hézagot pótló szakmunka jelent meg, melyet Molnár István orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos írt meg. A mű megismerteti az olvasót a fatenyésztes egész anyagával, eszközeivel és teendőivel; továbbá népszerűen és behatóan foglalkozik a gyümölcs- és egyéb fák szaporítása, nevelése, kezelése és ápolásával. Minden fatenyésztes és gyümölcstermelő nagy hasznát veheti ezen hasznos szakmunkának, de különösen nélkülözhetetlen kalauza lesz az a községségi faiskola, — kezelő tanítónak, és a pomológiával foglalkozó lelkészeknek. A díszesen kiállított, 91 sikerült eredeti ábrával ellátott és 19 nyomott, ivre terjedő könyv ára egy koronában lett megállapítva, hogy azt minél többen megszerezhesék. Ezenfelül a miniszter meghatalmazta a nevezett miniszteri biztost arra is, hogy minden lelkész és tanítónak, ki e könyvért egyszerű levélben hozzá fordul — a művet ingyen megküldhesse.

— **Mezei egereket** biztosan és tömegesen kipusztít a Sipőcz István pécsi gyógyszerész által labdaalakban készített, évek óta a legelőkelőbb uradalmakban, számos gazdaságban és községben páratlan eredménnyel használt **egerméreg**. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdra 1—2 kgr. (10—20 ezer labda) elegendő. Postacsomagot (körülbelül 5 kgr.) 3 frtért, 100 kgr. 45 frtért küld **Sipőcz István** gyógyszerész Pécsen.

A Zoltán-féle csukamájolaj kedvező hatásáról az orvosi kar igen elismerőleg nyilatkozik, mert tudva levő dolog, hogy a készítmény teszi lehetővé az áldásos gyógyszer használatba vételét, s különösen szükséges, hogy meghonosodjék nálunk is az az angol divat, hogy gyermekeink 2—3 éves korukban csukamájolajat igyanak s ezzel a sok serophuloticus bántalom kifejlődése meggátolható. A gyermekekért értekezéssé csak e szer neveli.

— **Magvakban a legjobbat, fákban a legnemesebbet és virágban a legszebbet szállítja a sokszor kitüntetett temesvári czég Mühle Vilmos** cs. és kir. udvari szállító, mely czég cikkei valóságért kezeséget vállal és azért mindenkinek igen ajánljuk.

Közgazdaság.

A trágya elkészítés tizparancsolatja.

Nem csak a mostani gazdákra elég nyomasztó viszonyok között, de még jobb körülmények kö-

zött is kell, hogy a trágya elkészítésének több figyelmét és gondot szenteljünk, mint a mennyi figyelmet és ápolást szenteltek annak eddig. A szántóföld jövedelmezősége arányban áll a trágyázással. De nemcsak a trágya mennyisége jön ez alkalommal tekintetbe, hanem annak minősége is, illetőleg növény-tápanyag tartalma. Az istálló trágya két szempontból teszi termékenyvé a talajt. Egyrészt a talaj phisikai szerkezetét javítja, másrészt pedig azt növényi tápanyagokban gazdagítja. A trágyában foglalt állati és növényi hulladékok a talajban korhadáson, rothadáson mennek keresztül, a szalma és az állati ürülék ez alkalommal laza szerkezetű barna színű tömeggé alakul át, melyet humusznak nevezünk. A humusz rendkívül kedvező befolyást gyakorol a talaj phisikai szerkezetére. A szivós, nehéztalaj szelidebbé, lazábbá és likacsosabbá teszi, az olyan talajt, mely rossz vízáteresztő képességgel bír, vízáteresztővé teszi, a hidegebbet melegebbé, az igen könnyű és laza homokos talajokat megköti és nagyobb vízárszorbeáló tulajdonsággal ruházza fel; ily formán tehát jótékonyan szabályozza a talaj különféle kedvezőtlen tulajdonságait, úgy, hogy a növények azon jól képesek diszteni.

A második feltétel az, hogy a növények elegendő mennyiségben találjanak a talajban növekedésük és kifejlődésükhez szükséges tápanyagokat. Ezen feltételnek is eleget teszünk az istálló trágyázással. Miként az állat a növény is táplálékot igényel, de nem él szervezett, hanem szervetlen tápszerkezetből. Sziklatömegek szétmállanak, széjjelesnek laza, porhanyós tömeggé, talajjá, melyben a növények gyökereit verhetnek. Alkotó részük vízből oldhatókká válnak. Oldatban azután felszívva a gyökerek segítségével és a levegő alkotórészeivel kapcsolatban arra szolgálnak, hogy a növényeket táplálják.

Növényi anyagok képezik azután a trágyát, vagy közvetlenül az ember és állat táplálékát, melyek életfenntartására a szervetlen anyagok nem elegendők. Az elhullt állat teste és az állatok ürüléke korhadás által felbomlik oly szervetlen anyagokká, melyek a növénynek ismét táplálékul szolgálhatnak. Ez az elemek körútja a nagy természetben.

Mindazon tápanyagok, melyekre a növénynek szüksége van és a talajból felvett, a trágyában foglaltatnak. A tápanyagok mennyisége azonban az istállótrágya minősége szerint nagyon különbözők. Az elmondottakból következik, mily fontos művelet az istállótrágya helyes kezelése és éppen azért észszerű lesz a következő szabályokat szem előtt tartani:

Uj trágyatelep elkészítésénél ügyeljünk arra, hogy oly nagy legyen a kerülete, miszerint az istállótrágya 1.5 — 2 méternél magasabban ne fektüdjék. Ellenkező esetben az erjedés a trágyatelep különböző réteiben egyenlőtlen lesz. Azonkívül eső alkalmával sok víz folyik bele. Egy drb. szarvasmarhára 4, egy drb. lóra 2—2 1/2 négyzetmétert számíthatunk. Gondoskodjunk arról, hogy a nap sugara ne ériék a telepet. A nap nagyon kiszáradítja a trágyát, a korhadás igen rohamosan következik be és a trágya elég. Ügyelni kell arra, hogy egy telep feneké, mint pedig oldalfalai is vízre nézve áthatlanok legyenek, mert kilugozás és elszívargás által évek hosszú során az elveszett tápanyagok értéke száz és száz forintba mehet. A felszínre ömlő vizet is lehetőleg, el kell vezetni a teleptől. A trágyalé tulajdonságosan felhigul; zúhdvcs trágya pedig szintén nem érik be egyenletesen. A trágyatelep fenekét úgy kell elkészíteni, hogy az egyik oldalra gyengén lejtjen, ott készítjük a trágyalékutat és abba szivattyút állítunk be. A trágyalékut falainak természetesen nem szabad a benne összegyűlt trágyalevet átbocsátani, mivel a legbecesebb könnyen oldható növényi tápanyagok éppen ebben foglaltatnak.

(Vége következik.)

Nyiltér*)

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — legdivatosabb szövés, szín-

és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat** pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.**

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Nyilatkozat.

Az országgyűlésen a New-York életbiztosító társaság realitása ellen emelt vádak folytán mi, kik ezen társaságnál biztosítva vagyunk és biztosítási díjban évek óta ezeket fizettünk be, saját megnyugtatónk czéljából legtekintélyesebb európai pénzintézetektől információkat kértünk a „New-York” megbízhatósága és anyagi helyzete iránt.

Ezen kérésünkre nyert információkban saját érdekeink teljes megnyugtatót találván, más ugyan-ezen társaságnál biztosítottak tájékozása végett a hozzánk érkezett információk eredeti szövegét czélszerűnek láttuk az alábbiakban közzé tenni.

Budapest, 1898. márciusban.

Örley Kálmán,

országgy. képviselő.

Dániel Gábor,

országgy. képviselő.

Bornemissza Ádám,

országgy. képviselő.

Magyar Általános Hitelbank:

„Értesülésünk szerint a társaság a legnagyobb amerikai biztosító intézetek egyike és nagyon jó hírnévnek örvend.”

Pesti Magyar Kereskedelmi-bank:

„1. Alapított 1841-ben, üzemét fölvette 1845-ben, egyike a három legnagyobb és legrégebb amerikai biztosító intézeteknek. Rendszeresen dolgozik, hírnevét és pozícióját, mint a három legelőkelőbb társaság egyike, teljesen fenntartja.

8. Elsőrendűnek tekintjük.

3. Prima.”

K. k. priv. Oest. Creditanstalt, Bécs:

„Értesülésünk szerint a társaság szakmájában a legjelentékenyebb társasághoz tartozik Amerikában, nagyon szolidan van vezetve és pénzeszközökkel bőven rendelkezik.”

K. k. priv. Oest. Laenderbank, Bécs:

„Egyike a legelőkelőbb amerikai életbiztosító intézeteknek, a mely minden kötelezettségeire jó és a melytel teljes megnyugvással lehet biztosításokat kötni.”

Deutsche Bank, Berlin:

„Kérdésére értesítjük, hogy a társaság a legelőkelőbb és legjelentékenyebb amerikai életbiztosító társaságokhoz tartozik.”

Crédit Lyonnais, Páris:

„A New-York alakult 1845-ben.

Biztosítási állománya fcs. 4,545,160,000

Járadék biztosításai „ 9,000,000

Aktívai „ 1,040,000,000

1897. december 31-én vagyonbefektetései kö-

vetkezők voltak:

Ingó értéke fcs. 556,769,000

Ezek áremelkedése „ 30,096,000

Jelzálogköcsönök „ 212,910,000

Ingatlanok „ 88,056,000

Készpénz és bankbetétek „ 53,089,000

Köcsönök ingó értékekre és kötvé-

nyekre „ 64,301,000

A társaság rendszeren teljesíti kötelezettségeit biztosítottjai irányában, jó hírnévnek és jó hitelnek örvend.”

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölőként alkalmazatik köszvényél, csuznál, tag-szagattatásnál és meghűlésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; fraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, **RUDOLSTADT.**

*) E rovat alatt közlöttéért felelősséget nem vállal a szerk

Tölgyfaeladási hirdetés-mény.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. minister urnak 1896. évi október 25-én 62172—VII. szám alatt kelt engedélye alapján közhírré tesszük, hogy a kézdi-polyáni róm. kath. egyház tulajdonát képező 31. 59. kat. hold erdőterületen található összes haszon- és tüzi- tölgyfa 18000 forint kikiáltási áron f. évi április hó 27-én délelőtt 10 órakor Háromszék-

megye Kézdi-Polyán község házában tartandó írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverezésen eladjuk.

A becsár 10 százaléka az árverés megkezdése előtt bántópénzül az árverezést vezető bizottság kezéhez leteendő. Feltételek a lelkési hivatalnál megtekinthetők.

K.-Polyán, 1898. márcz. hó. 22-én.

György János,
gondnok.

Fejér Endre,
lelkész.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közön-
ség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műve-
letet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Hirdetések
lapunk
kiadóhivatalában
felvételnek

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

konghakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön ezég csakis olyan csomagokkal vállal teljes jóállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával s a Mauthner névvel jelezve úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

14—17

és

HALHÓLYAG

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ar-
talmatlan óvszer urak és hölgyek számára.
Ara tuczonként eredeti párisi csomagolásban 80 krtól 8 frtig.

Megrendelések pontosan és diszkrétan eszköz-
zöltnak.

KELETI J.

cs. és kir. szabadalmazott kötszer-gyár

Budapest, IV., koronaherceg-utca 17. sz.

10 frtnyi megrendelésnél 10% árengedmény.

Árjegyzék ingyen és bérmentve zárt borítékban.

Az összes betegápoláshoz szükséges szerek és
cikkekkel képes árjegyzék kívánatra szintén
díjmentesen küldetik.

Csak

fiatal

embereket

érdekelhet tudni, hogy a

— párisi Dr. BOITON —

Injectio Orienta

már néhány napi használat után elmu-
lasztja még a legregibb bántalmakat is,
főlegesen tehát santal olaj vagy co-
paiva balzsammal kísérletezni, mert
ezek csak a gyomrot rontják és a bajt
nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszer-tára Budapest,

V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszer-tárban.

Postai megrendelések czímre:

Zoltán gyógyszer-tár Budapest.

Százezrei a
családoknak iszzák
előszeretettel
naponta a

Éljen! éljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a babbakénak egészségre ártalmas alkatrészeitől.
Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát
és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé
étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át főlnöttek és
gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitűnőbb
pótléka a babbakénak, valamint ajánlásra legmélitobb vegyülete
is annak. Tekintettel az egészségre és takarékoságra, a valódi
Kathreiner-nak többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.